

Henry

**hunsfos
posten**
Jul 1955

ÅRSOVERSIKT

Atter har vi gjennomlevet et år med full beskjeftigelse og ny utvikling for vår bedrift, som i år setter rekordproduksjon både i papir og cellulose.

Jeg benytter anledningen til å takke alle som har medvirket til at bedriften også i år har gått så bra, og håper på at denne gode vilje til å fortsette fremgangen vil holde sig også i det kommende år.

Av de ting som er hendt i 1955 må først nevnes at vi har gått til det skridt å bestille en ny papirmaskin. Det blir, som bekjent, en noget større Yankee-maskin enn de to vi har, og likeledes blir den mere moderne utstyrt enn de nuværende. Maskinen skal ikke kjøre lukket, men kun kjøre åpent, og den er konstruert for en meget større hastighet enn de nuværende.

Monteringen av den nye fyrkjele er også påbegynt. Den blir litt større i dampytelse enn den nuværende, idet den er beregnet for 50 tonn damp pr. time. Den nye kjele vil bli montert og igangkjørt i lø-

pet av 1956, og så står da det gamle fyrhus for tur til å fjernes.

En ting som har vært lenge planlagt er ombygningen av taubanestasjonen. Denne er nu lykkelig gjennomført og virker bra, og dermed skaffet vi vekk det siste meget brannfarlige sted i vår bedrift. Når sådanne ting gjøres er det nemlig også for å sikre oss mot katastrofer som kan gjøre bedriften og dens ansatte arbeidsledige.

Når jeg nu ved juletider igjen sitter og reflekterer over det som har passert i 1955, så føler jeg en

takknemlighet over at alle de onder som har passert ute i verden har gått vårt land og vår bedrift forbi. Om man enn klager over både det ene og det annet, over at skatter er for høie og allting er dyrt, må vi dog være takknemlig for at vi lever i et litet og fredelig land, som er begunstiget med en vidunderlig natur. Jeg for min del er kommet til at det er oss selv det kommer an på om vi skal føle oss lykkelig, og vår første oppgave skulle derfor være ikke å klage og klandre andre, men titte litt inn i oss selv for å se om vi er som vi burde være. Hvis alle oppriktig gjør det, vil verden gå fremover, og vi ville finne våre omgivelser lysere og lettere å leve i.

Idet jeg ønsker alle en gledelig jul og takker for året som gikk, er mitt nyttårsønske til alle at vi må fortsette fremover med å bygge på vårt eget indre, og derved nå frem til en virkelig lykke.

Hunsfos, 13. desember 1955.

DET VAR EN GANG

Av biskop Johannes Smidt

Hvor ofte har vi ikke hørt de ordene. Det var slik mor begynte, når vi omsider fikk henne til å sette seg ned i kveldingen. Det var en gang en prins og en prinsesse, en bjørn og et troll — ja, hva var det alt sammen, det som ble levende for vår barnefantasi når mor fortalte.

For oss var det virkelig nok. Det var bare det, at livet litt etter litt stillet dem på plass og flyttet dem ut av virkelighetens verden, både prinsen og prinsessen og hele kongeriket. Til slutt sto bare trollet igjen med de mange hodene, den verden vi lever i med alt sitt gråvær og kamp.

Men nettopp fordi livet ble så hardt og kaldt, fikk vi stundom igjen en ubendig lyst til å flykte fra det og leve igjen en stakkert stund i barndommens drøm. Jo mer realistisk mennesket blir og plantes med begge ben midt i dagens strid, dess sterkere kan det føle trangten til flukten fra virkeligheten. Livskampen er jo ellers ikke til å holde ut.

Mon juleevangeliet kommer inn her? Er det derfor at det har slik merkelig makt over sinnene den dag i dag?

«Det var en gang . . .» en gang i vår barndoms år, da far hogde grana i skogen og mor pyntet jule-treet, da vi gikk hånd i hånd rundt tindrende julelys og sang salmer, som ennå toner igjen i sjelen. Da det var bare fred og bare glede. Det er noe uvirkelig ved det i dag, men det får ikke hjelpe, vi må tilbake til det, om det bare er for noen timer! Vi må prøve å leve det opp igjen i våre barn, i våre hjem!

Oppriktig talt, er det ikke slik julen er for de fleste i dag, en flukt tilbake til barnedrommen og barneminnene? Og vi skal ikke riste på hodet om den er bare det. Det har sin verdi også dette. Det menneske er fattig, som ikke kan søke sin tilflukt i barneminnene.

Men hva er grunnen til at julen for de mange ikke er mer? Grunnen er den, at de aldri har levd seg inn i selve julens historiske virkelighet. De hører juleevangeliet og

vil gjerne høre det, for det er så uendelig vakkert. Men de tror at selve juleberetningen begynner som alle vakre historier med disse ord: «Det var en gang . . .». En vakker fortelling som har levd i menneskesinnene i snart 2000 år. Men heller ikke noe mer.

Her er å si, at juleevangeliet begynner ikke slik. Det innledes tvert imot med disse ordene: «Og det skjedde i de dager . . .». Det er intet vakkert eventyr om et fattig barn og en krybbe og englesang. Det er et stykke virkelighet. Ja, det er virkeligheten fremfor noe annet som er hendt på denne jord. Guds egen virkelighet, som står om alt annet faller.

Det skjedde i de dager, at Gud i uendelig kjærlighet bøyet seg ned mot den verden som hånet og trosset ham.

Et sikkert tegn på at noe virkelig er skjedd, er de følger det får i

tiden. Er det noen hendelse i verden som har hatt større følger enn det som hendte den første jule-natt? Er det for syns skyld, at vår tidsregning går tilbake til den timen, eller ble det den stund satt krefter inn i tilværelsen, som virket nyskapende og som kan nyskape verden og det enkelte menneske ennå i dag?

Gud skje lov — det skjedde. Det er ikke drøm og stemning vi bygger på, vi som for alvor vil feire jul. Det er livets og evighetens høyeste virkelighet. Den som ennå i dag kan løfte verden fra angst og hat og som i hatets verden kan gjøre et lite menneske trygg og glad.

Det skjedde i de dager og det skjer i dag, at Gud forkynner verden: «Eder er i dag en Frelser født!» Det og intet mindre er julens innhold og budskap. Og aldri har du og jeg og hele verden trengt det så sårt som i dag.

Juleevangeliet bygger på en håndgripelig kjennsgjerning. Enn om vi alle bygget vårt liv på den, hva ville da skje?

GAVEN FRA GUD

«For et barn er oss født, en sønn er oss gitt, og herredømmet er på hans skulder, og han kalles under, rådgiver, veldig Gud, evig fader, freds fyrste.» Esaias 9, 6.

Disse ord er forutsagt flere hundre år før Kristi fødsel.

I tidens løp er der født mange barn, men det er bare dette ene barn som er under. Ja, i sannhet han er under. Det var et under at Guds egen sønn forlot himmel og herlighet og lot seg føde inn i vår syndige slekt. Et slikt under kommer ikke til å hende mer.

Han har for alltid løst menneskeslekten fra satans bånd, og gjort det mulig for oss å komme inn i Guds himmel.

«Han som ikke sparte sin egen

sønn, men ga ham for oss alle.» Rom. 8, 32.

Budskapet om hans fødsel ble kunngjort for hyrdene på Betlehems marker hin minneverdige julenatt for snart to tusen år siden. Hyrdene fikk høre budskapet fra englene.

«Se, jeg forkynner eder en stor glede, som skal vederfares alt folket. Eder er i dag en frelser født, det er Kristus, Herren i Davids stad.» Luk. 2, 10—11.

Så vil vi i tankene følge hyrdene fra markene og gå like til Betlehem og se dette under som er skjedd. Se dette lille barn, som dog er en stor frelser. En frelser som er mektig til å frelse oss alle.

Og så vil vi ta mot ham på ny, lukke ham inn til oss, og la han frelse oss, bevare oss og til sist føre oss inn i det himmelske rike.

Du som ikke enda har tatt imot ham, denne store gave fra Gud, skynd deg å ta mot den nå, det haster, og så vil du i sannhet få en god jul.

Olav Strandberg.

Guds kjærlighet

Julen minner oss om fremfor alt annet, om Guds kjærlighet i Jesus Kristus.

For så har Gud elsket verden, at han ga sin sønn, den enbårne, forat hver den som tror på ham ikke skal fortapes, men ha evig liv. (Joh. 3, 16).

Høydepunktet i Guds kjærlighet er at han ga sin sønn til frelse for oss. Allerede i tidenes morgen ga Gud tilkjenne på hvilken måte han ville frelse synderen. For i begynnelsen var Ordet, og Ordet var hos Gud, og Ordet var Gud. (Joh. 1, 1.) Og Ordet ble kjød og tok bolig blant oss, og vi så hans herlighet — en herlighet som den enbåren sønn har fra sin far — full av nåde og sannhet. (Joh. 1, 14).

I evigheten var forløsningstanken hos Gud. Han så at det menneske han ville skape, ikke ville være hos Ham, men gå sine egne veier. Men han, Gud, så også at de var de skapninger Han kunne få meddele sin nåde og kjærlighet på. Den skapning som kunne lovprise ham og tilbede ham for frelse fra synd. For mens vi ennå var skjøpelige,

døde Kristus til fastsatt tid for ugudelige. (Rom. 5, 6).

Som et lite menneskebarn kom han, født i en stall, og svøpt og lagt i en krybbe. Han vokste opp blant mennesker og så ut som en av dem, så de sa: er det ikke Maria og Josefs sønn? Det var vanskelig for Jesus å fri dem fra en slik tankegang. Han ville prøve disiplene sine på dette punktet idet han rettet dette spørsmål til dem: Hvem sier I menneskesønnen er? Da svarer Peter: Du er Messias, den levende Guds sønn. Så var det en kjensgjerning at Gud hadde sendt sin sønn, og videre ble det bekreftet at Jesus, Guds sønn, døde på et kors, ved høvedmannens ord, der han sier ved korset: Sannelig han var Guds sønn. Han viste sin kjærlighet mot oss derved at han døde for oss, mens vi var syndere.

Kjære leser, Gud elsker deg. Han har gjort i stand en frelse for deg. En frelse fra ditt syndeliv. Vil du ikke ta imot ham, for å unngå fortapelse, og få evig liv i Ham som er Julens store gave til deg.

I. Fjellstad.

VÅRT VERDENSBILDE OG EVIGHETSTANKEN

Av professor dr. Hjalmar Broch

Stjernene blinker og tindrer på den mørke høsthimmelen. Kan vi mennesker egentlig forstå at verdensrommet, hvor vi ser alle disse talløse, blinkende stjernene, er endelig — eller uendelig?

Vil vi være ærlige mot oss selv, må vi svare på et slikt spørsmål med et fulltonende nei. I det hele, ærlige mennesker må innrømme at vår menneskelige forstand har sin meget sterke begrensning. Hvor vi vender oss — alltid møter vi bøygen. Vi kan, som Peer, slåss med denne bøygen, kanskje endog tvinge noe av den et skritt tilbake. Men vi kan aldri komme utenom eller forbi den, forbi den grensen, der vår viten og forstand glipper og der ingen vei fører utenom.

Det er naturligvis ugjørlig å si, hvor den absolutte grense for vår

viten går. Vi strever jo alltid etter å utvide vår idéverdens «verdensrom». Nysgjerrigheten etter alt det som ligger bortenfor er et grunntrekk i vår sjel og går som en rød tråd gjennom historien.

Er verdensrommet endelig? Enkelte naive vitenskapsmenn (jo større en vitenskapsmann er på sitt lille spesialområde, desto mer naiv er han vanlig i sin alminnelighet) hevder med støtte i Einstein at verdensrommet er krumt, løper tilbake i seg selv. Menneskene får derved samme uendelighetsfølelsen som stimfisker i arenaakvariet som ustanselig går sin ringformige vei rundt midtsøylen i akvariet og derved får følelsen av et ubegrenset rom, av havet. Ubegrenset? — Etter sigende er det utenfor dette «krumme» verdensrommet bare det

absolutte intet. Samtidig påstår de at verdensrommet stadig vokser. Det er altså plass til utvidelse i det absolutte intet. Dette, hevder de, er jo så lett å begripe som fot i hose.

Ærlig talt forstår ikke noe menneske i verden at verdensrommet kan være endelig, at det populært sagt kan avgrenses som en eske. I tilfelle måtte det nødvendigvis også være noe utenfor esken — et tomrom, la gå, men ikke et tomrom som kan betegnes som det absolutte intet. Rommet utenfor må være der.

Det er like uforståelig for oss med vår menneskelige idéverden at verdensrommet er endelig som at det er uendelig. En annen påstand på dette området er naiv — eller et bedrag, men neppe et selvbedrag.

På samme måten er det med tidsbegrepet, med evigheten. «I tidenes morgen» — vi kan regne i år, i millioner eller milliarder siden vår verden ble «skapt» og da begynte «tiden». Men før dette da? Igjen støter vi på denne bøygen. Et endelighetsbegrep på tidens område er like uforståelig som i romsspørsmålet. Kanskje er det i virkeligheten til og med litt lettere for oss å ane evigheten, uendeligheten, enn å begripe en endelighet. Så sant vi da ikke kan ta og føle på gjenstanden som et avgrenset hele med en avgrensede «overflate» mot en materielt sett karakterforskjellig verden.

Gnistene dør etter et øyeblikks lysende bane i peisen, veden brenner opp og så blir det bare litt aske igjen etter fyrverkeriet. Mennesker fødes, lever sin tid og dør. Stjerner også. Men — evigheten består. Det minner om et ur som tikker: de store hjulene tar lang tid til en omdreining, de små løper fortere, alle griper inn i hverandre slik at hele urverkets gang som en helhet er bestemt. Urmakeren ser vi ikke, heller ikke de enkelte hjulene — kanskje tror hvert hjul at det nettopp er det som bestemmer og regulerer det hele. Og iallfall at det forstår det altsammen. Kanskje.

Og et av de aller minste hjulene tror seg klokere enn alle andre og stiller seg på linje med urmakeren selv. Det høres en ganske svak, gnissende lyd mellom hjulene. Lytter du nærmere etter, fornemmer du kanskje en fjern, gjenvendende hvisking: det fins ingen urmaker —

uret har gjort seg sjøl — jeg vet det — jeg vet det.

Slikt selv godt lite hjul er mennesket også. Dets viten er enorm, iallfall fra menneskelig synspunkt sett. Og det har påfallende lite lyst til å tilstå overfor sine medmennesker at det i all sin allsidige viten overalt støter på bøygen, den store, ukjente bøygen som på alle kanter setter en grense for deres viten, den som gjør dem så oppblåste og hovne. Vår viten vokser med tiden, grensene forskyves litt utover snart i en, snart i en annen retning. Vårt «verdensrom» vokser, vider seg ut på bekostning av det store intet.

Lignelsen med uret halter. Verden er et «perpetuum mobile» som «ingen» har konstruert — det har etter manges påstand «skapt seg sjøl» og vil fortsette sin gang i all evighet etter manges påstand. Eller — tar også evigheten slutt engang? Vi snakker så flott om «verdens undergang», det store Ragnarokket. Men hva så? Blir tiden da borte? Vi kan så å si også lukke et tidsrom inne i en eske. Det kan måles i år, timer og minutter som et menneskes liv. Men vi kan ikke tenke oss tiden i seg selv slutte, opphøre å eksistere.

Det menneskelige verdensbilde skifter etter som menneskenes kunnskap utvikler seg og utvides. I dag smiler vi av den primitive oppfatningen av jorden som universets sentrum. Den primitive oppfatning av elementenes spill slik de greske filosofene tenkte seg det med sin tids mangelfulle viten, også den smiler vi av i dag. Overbærende. I det hele, i dag smiler vi av naiviteten for hundre år siden. Skjønt gudene må vite at vi heller burde smile til vår egen naivitet. Men de fleste har så altfor travelt med å ta seg selv alvorlig. Gravalvorlig.

Utviklingen av vår viten går stadig videre, om enn meget langsomt og alt i alt tilsynelatende noe planløst. Snart i den ene, snart i den andre retningen. I det siste har kjemien og fysikken gjort et ganske lite steg fremover (kjemikere og fysikere vil påstå at de har gjort et veldig hopp. Alt er relativt her i verden). Vi har kommet fra molekyler og atomer til elektroner, fra materie til kraft, til energi.

Det er ellers en gjengs oppfatning at materien ikke forgår. Legemene forsvinner som sådanne, brytes ned til sine enkelte, mer

primære faktorer, omgjøres til kjemiske forbindelser av forskjellig slag. De går igjen inn i «det evige kretsløp», spaltes, forbindes igjen og bygger opp nye legemer som atter i tur og orden «dør» og går inn igjen i kretsløpets neste fase. Men materien som helhet består, intet går til spille, intet nytt føyes til. Et perpetuum mobile.

Det gjør ikke noe fra eller til, om vi er moderne og erstatter «materien» og dens molekyler og atomer med elektroner, positroner, neutroner, kraftsentrer osv. Resultatet er og blir det samme: «materien» er en parallell til tiden og rommet, vi kan ikke tenke oss den som noe endelig. Materien, tiden og rommet er uten begynnelse og uten slutning. — Det er enkelte som påstår at særlig materien, slik den viser seg for oss i dag, etter hvert har krystallisert seg ut av et «kaos», ordnet seg selv etter de lovene som i dag er gjeldende i fysikk og kjemi. Men — kan vi egentlig tenke oss at det tidligere var andre lover som gjaldt i fysikk og kjemi, altså dengang da «kaos hersket»? Da måtte vi jo også hevde at naturlovene kan endre natur nå og da. Men hvor blir det da av grunnlaget for alle naturvitenskapene? Vi står igjen overfor den store bøygen.

Men, vil andre si, dette gjelder bare materien. Hvordan er det med ånden, selve livet — gjelder noe lignende her, eller er dette i bunn og grunn forskjellig fra de andre eksistensformene?

Forresten, hva er «liv» og hvor går grensen mellom levende og dødt? Dette er ytterst vanskelig å svare på. Historien viser tallrike eksempler på folk som har forsøkt å skape liv, levende vesner ad kjemisk vei. I dag er det fysiske roboter, det arbeides med. Men den gamle erfaring står også ved makt i dag; alle vesner som lever er barn av levende vesner. Det fins ingen «generatio spontanea». Vi kan tenke oss en tidsbegrenset, en endelig opptreden av liv her på denne kloden, vi lever på. Men hvordan dette oppsto eller hvorfra det kom — ja, her støter vi igjen på bøygen.

Her dukker forresten evighets-tanken igjen frem i vår idéverden. Kanskje er det forresten bedre å si at nettopp her har evighetstanken, bevisst eller ubevisst, ligget i

menneskesjelen så langt vi kan se bakover, så langt vi kan spore en «åndskultur». Tanken på livet etter at kroppen er død.

For vårt øye er alt liv knyttet til materie. Vi har meget vanskelig for å tenke oss en sjel uten kropp. Forsøker vi det, renner vi med en gang hodet — eller riktigere tanken — bort i ånder, spøkelser og annen overtro. Men likevel!

Materien er uforgjengelig; skulle livet (ånden) være mer forgjengelig? Slik vi kjenner den levende organismen er den i virkeligheten en kombinasjon av materie og «liv». Hos slike «høytstående» former som menneskene (fra menneskets egosentriske synspunkt) snakker vi om en «sjel»; men det er bare en gradsforskjell mellom «sjel» og «liv». Er livet mer forgjengelig enn materien? Er det ikke tenkelig at livet på samme måten blir «dekomponert» og at dets enklere bestanddeler går inn i nye forbund, i nye livsvesner?

Sett på denne måten får livet og sjelsevnene samme uendelighetens preg og vi kommer frem til samme følelsen som før: vi kan i virkeligheten vanskelig tenke oss sjelivet som noe endelig, når vi ser hele universet under ett. Også våre sjelsevner, våre tanker og idéer er sannsynligvis former for «liv» på grunnlag av «åndelige atomer og elektroner». Dette kan vi filosofere over, men vil sikkert aldri nå til bunns i det. Den som søker å analysere sjelen, løper før alle andre mot bøygen: grensen for sitt eget tankeliv, grensen for individets evne til å bedømme noe som helst ut fra et annet grunnlag enn sin egen subjektive oppfatning.

Se bare på de såkalte «psykologene». De konstruerer og støper andre mennesker i den formen, de er støpt i selv — tinnknapper med antydninger til mønstre, men ikke bearbeidet videre av mesteren, ikke siselert. Litt mer menneskekunnskap ville ikke skade.

Menneskets samlede tanke- og idéverden er krum som Einsteins verdensrom. Løper tilbake i seg sjøl. Er uendelig, men forstår det ikke, fordi mennesket ikke evner å fatte noe som ligger utenfor dets egen sirkelgang, ute i det som autoritetene med sitt slagord kaller «det store, det absolutt intet».

Vi står igjen under høstens tindrende stjernehimmel og ser på de

HUNSFOSPOSTEN

utgitt av:

Hunfos Fabrikker

Hunfos Arbeiderforening

Hunfos Bedriftsidrettslag

Redaktør:

Edv. Tobiassen

Redaksjonssekretær:

Th. Halvorsen

Trykt hos

Edgar Høgfjeldt A.s, Kristiansand S.

på Hunfos' Satinert trefritt trykk 100 gr.

*God jul, godt nyttår**ønsker Hunfosposten alle sine lesere og annonsører.***Hunfos Arbeiderforening***ønsker alle ved Hunfos Fabrikker en gledelig jul og et riktig godt nyttår med ønske om fortsatt godt samarbeid i det nye år.***STYRET****Hunfos Bedriftsidrettslag***ønsker alle på Hunfos en riktig god jul og et godt nyttår.***STYRET**

FORSLAGSKASSEN

Vi gjør oppmerksom på at skje-ma for innsendelse av forslag kan fåes ved henvendelse til vakten.

talløse stjernene. Hvor lang tid tar det vel å komme over til en av dem, til en annen verden?

Fysikerne vet å fortelle oss at lysets og elektrisitetens hastighet er den største, vi kjenner. Den er hele 299 000 kilometer i sekundet. Astronomene forteller oss at f. eks. lyset fra jakthundenes stjerne-tåke har brukt sine halvannen million år for å nå frem til oss her på jorden.

Men — hvem kan vel måle tankens, sjelsevnenes bevegelseshastighet? For tanken er det ikke umulig å tilbakelegge veien selv til de fjerneste stjerne-tåkene, til ukjente verdner i et eneste kort nå. Hvor blir det av sjelen eller dens enkelte komponenter, når dens veier skilles fra kroppen?

Hvis mennesket en gang når frem til å svare på dette enkle spørsmålet, har det kanskje funnet nøkkel til å begripe uendeligheten, evigheten. Men da har det også nådd ut over den menneskelige forestillings «krumme verdensrom», ut over sin «circulus vitiosus» og ut i «det store intet».

STUDIEFOND

Bedriften har lagt merke til at iblant våre yngre arbeidere finnes mange som gjerne vil frem i livet, men som ikke kan skaffe sig de midler som skal til for å få den utdannelse som idag forlanges.

Ut fra denne betraktning er det at styret i Hunfos Fabrikker har besluttet å opprette et studiefond som skal gi flinke ungdommer anledning til utdannelse. Bedriften er lite gran egoistisk når den setter som betingelse at det er for å utdanne papirteknikere at vi har opprettet dette fond. Men det er ikke bare det egoistiske som her kommer frem for vårt vedkommende, men også den kjennsgjerning at etter som verden går frem behøver man flere og flere teknisk utdannede specialfolk for å lede bedriften.

Det fond som er avsatt er i første omgang satt til kr. 50 000,— men det vil, hvis forholdene tillater det og tiltaket viser sig å være effektivt, bli øket etter hvert som forholdene krever det. For at hjelpen skal være effektiv er det bidrag bedriften gir satt til kr. 5 000,— pr. år pr. elev, og hvis man regner med den 3-årige treforedlingslinje på Hortens Tekniske Skole, vil hver

elev som blir godtatt få et samlet tilskudd på kr. 15 000,—. Disse kr. 15 000,— utbetales efter hvert som skoletiden skrider frem.

For å bedømme hvilke arbeidere det er som skal få denne sjangse er det nedsatt en komité bestående av administrerende direktør, den tekniske leder, og 3 av fagforeningen utpekte arbeidere, og de som søker om å komme i betraktning må skriftlig henvende sig til denne komité, som da vil prøve hans kvalifikasjoner.

For å komme inn på omhandlede skole må man ha realskoleeksamen og to års praksis. Nu har ikke alle realskolen, men en flittig ung mann kan ta denne som privatist ved å lese selv og ta aftenkurser, og er en ungdom uttatt av komitéen, vil hans arbeide på fabrikken bli innrettet således at han får anledning til å lese til disse aftenkurser.

Bedriften håper gjennom dette tiltak å vekke interessen for utdannelse til papirteknikere, og kan det være enkelte til hjelp, er bedriften tilfreds.

Hunfos, 12. desember 1955.

Johs. B. Nobel.

70 år.

Fru Ragna Nordberg fyller 70 år den 28. desember. Hun er født i Oslo og er datter av Julius Olsen, som arbeidet ved Bentse Brug. Han ble ansatt på Hunfos av bestyrer Vig i 1897, og fru Nordberg var således bare vel 11 år da hun kom til Vennesla. Etter konfirmasjonen begynte hun også på fabrikken og arbeidet på salen i ca. 14 år.

I en liten samtale vi har hatt med henne forteller hun at betalingen den gang var 1 øre pr. ris for makulatur, 5 øre for papir under 1 meter og 10 øre for ark på 1 m og over. Det var 14 dagers lønning, og toppbetalingen kom så vidt opp i 40 kr. Det var 12 timers dag og

heller litt stridt, men hun likte seg godt på salen.

Nærmest som et kuriosum nevner hun at i 1905 arrangerte bestyrer Vig et husholdningskurs for endel av sals-pikene. Fru Nordberg var med, og som lærerinne hadde de en søster av kontorist Gundersen på Hunfos og frøken Mosby som senere var kassererske på Vigeland Brug i mange år. Den første underviste i koking og den andre i baking. Kurset, som var gratis, ble holdt i 2. etg. i den gamle kontorbygningen på fabrikken — (ikke den gamle bestyrerboligen som ble revet etter krigen). På bestyrer Vig's 60 års dag ble kursdeltagerne invitert til bestyrerboligen midt under kurset, som ble holdt i arbeidstiden. De fikk beskjed om å komme som de var. Hvis noen fant på å gå hjem for å kle seg om, kunne de bare bli hjemme. Hos bestyreren fikk de kaker og forfriskninger, og det hele var et hyggelig intermesso. Disponent Bjønness var også til stede.

Forts. neste side.

Den gamle garde

Pensjonist *Endre Halland* run-der ingen milepel nå. For tre år siden — den 21. oktober — fylte han 75 år, men beklageligvis var redaksjonen ikke oppmerksom på jubiléet. Det forhindrer dog ikke at vi presenterer ham i dette nummeret og lar ham fortelle litt om seg selv og om sitt arbeid på Hunsfos.

Endre Halland er fra Halland i Øvrebø. Han lærte tidlig hva det vil si å arbeide. 9 søsken hadde han, og alt som 8-åring måtte han ut å gjete — både søndag som mandag og i all slags vær. Det kunne være ille nok å være på skauen alene i torden og regn, men det var heldigvis ingen ulv i hans barndom.

Om vinteren var han på skole den ene dagen, og den andre dagen måtte han være med sin far i skau og mark.

— Hva slags arbeid drev dere da? spør vi ham.

— Det var mest vedhogging, vedskjæring og skjæring av meterlange bjerkestokker som gikk til tønnestav. Den fineste del av bjerken gikk til stav og resten til ved. Prisen for å hogge et mål ved var kr. 1,60, og for en tyltv stav-butter 12 øre.

Endre ble også konfirmert i Øvrebø. Presten som konfirmerte ham, ble senere hans svigerfar. Det var sogneprest Mons Olai Herberg, som kom til Øvrebø i 1892, den gang Øvrebø var hovedsogn. Sogneprest Herberg ble i bygden til han døde i 1922, noen måneder før han skulle gå av.

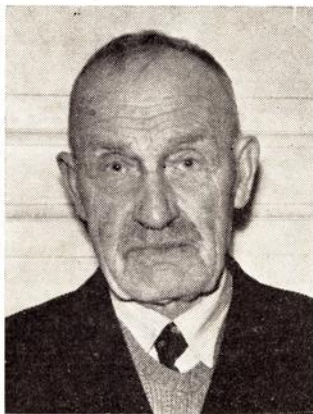
Etter konfirmasjonen fortsatte Endre med forskjellig slags skogs- og gårdsarbeid rundt om i Øvrebø. I slutten av nitti-årene giftet han

Fra mai 1945 til 11. jan. 1955 var fru Norberg igjen ansatt på Hunsfos, men hun arbeidet da bare noen få timer fem dager i uken på kjøkkenet i kontorbygningen.

Vi sender fru Nordberg våre hjerteligste gratulasjoner i anledning av 70-års dagen, og ønsker henne også en riktig god jul.

Vi gratulerer med 50-års dagen:

Olav Sigurd Mønen, hollenderiet, 4. januar 1956.

seg, og i 1902 flyttet han med familien til Vennesla og tok arbeid på Hunsfos.

— Når på året var det du begynte, og hva drev du med den første tiden?

— Den 1. mai var første dagen min på Hunsfos. «Borgen» skulle bygges det året, og tomten skulle ryddes. Olav Almedal og jeg bar kvist, og Tellef Fjermedal kjørte.

— Dere arbeidet altså den 1. mai?

— Ja, det var bare anleggsfolkene på jernbanen som tok seg fri og gikk til byen og demonstrerte.

— Hvem var din første formann på gården?

— Det var Bjørlov. Han var forresten sersjant.

— Han var vel streng da?

— Å ja, det gikk på militært vis, men det gikk an å snakke med ham.

Halland forteller videre at da Fjermedal flyttet over til sliperiet, begynte han selv å kjøre den ene av hestene, og kusk var han så lenge A. Vig var bestyrer på Hunsfos.

Meget av kjøringen den første tiden besto i å få tømmeret fra jernbanevogn over til sliperiet. Det var før taubanen var bygget. Tømmeret østfra kom med jernbanen fra byen. Det var bare en hest om gangen som kjørte last, og arbeidet kunne være ganske tungt.

Da det ble slutt på lastekjøringen, ble Halland mest opptatt med å kjøre tre-avfall til fyrhuset fra saga i «Smelja», og dessuten å stable «spelestager» ved vedbua. Der kunne være 9—10 store stabler i alt. Spelestager var de ferdigskårne materialene som skulle

kappes opp til rammematerialer. Når de hadde ligget lenge nok og tørket, ble de hentet med håndkjerre av folkene på rammebua.

Det var imidlertid ikke bare lastekjøring og slikt Halland drev med på fabrikken. Han måtte også være kusk til fint bruk og stå parat så å si til alle døgnets tider. Snart var det bestyreren som skulle ut å kjøre og snart var det gjester som skulle hentes og kjøres til stasjonen. Ja, det hendte heller ikke så sjelden at han måtte kjøre turer til Rosseland, som tidligere hørte til fabrikken. Var det om vinteren, kunne det være veldig flotte turer med slede og dombjeller opp gjennom Eikelandsdalen og videre over isen til Rosseland.

Også fabrikkens arbeidere hadde anledning til å benytte hesten når det gjaldt f. eks. barnedåp, bryllup og begravelse. Fabrikken betalte kusken. Var det korte turer, fikk han betaling for 2 timer, og var turen lang, fikk han for 6 timer, uansett hvor lenge turen varte. Denne ordningen var selvfølgelig til stor hjelp for fabrikkens folk. Den tiden fantes det jo ingen drosjekjøring.

Halland forteller også om en annen hyggelig detalj som arbeiderne satte stor pris på. Den hadde forbindelse med julen. Da fikk nemlig hver mann som julegave en halvkiros boks med røketobakk, og de kvinnelige arbeiderne fikk en stor julekake hver. Dette ble det dog slutt med under forrige verdenskrig, da det ble brødrasjonering og vanskelig å få tobakk.

Da Halland sluttet som kusk, gikk han over i transporten. Det var den gangen det var bare 4 mann på laget. De andre var formannen, Karl Langevold, Hans Lian og John Kile. Denne transportgjengen har tidligere vært omtalt i Hunsfosposten. Vi skal derfor bare nevne at betalingen var 25 øre pr. tonn for alt som ble losset og lastet til og fra fabrikken.

Halland arbeidet siden i fyrhuset til han sluttet den 10. 7. 1948 etter 46 års sammenhengende arbeidstid. Han hadde i 1939 fått Norges Vels medalje. En god helse har han alltid kunnet glede seg over. Fritiden har han ofret for familien. Huset sitt på Moseidmonen bygget han i begynnelsen av 20-årene. Det var slett ikke så

Gamle foto

Jeg satt og bladet i fars gamle fotoalbum og fant der disse to bilder som mange av de eldre på fabrikken vil kjenne igjen noen av personene på. Det er et foto av hvert skift ved M. 2. Dengang var det 12 timers skift. Det første bilde er, sittende fra venstre *Karl Beur-ling* som var maskinfører, *Thomas Torkildsen* og *Nichlas Larsen*; stående fra venstre: *Alfred Johansen* og *Axel Andersen*. — Sittende fra venstre på det andre bilde er: *Karl*

billig å bygge i den tiden som en skulle tro, og renten var høy. Halland måtte derfor streve med ekstra arbeid i fritiden. Han hogde last og ved i Moseidskauen.

På latsiden ligger han ikke nå heller. Atskillige mål ved skjærer han f. eks. år om annet for barn og svigerbarn; og så går han og handler for seg og konen. Han liker å komme ut og prate med folk. Da glemmer han alt som kan være «rade», sier han.

Halland sier til slutt at det var gilde år han hadde på Hunsfos. Det var en god arbeidsplass. Hans to sønner, Einar og Inguf, arbeider nå på fabrikken.

Vi ønsker ham en fortsatt lys og hyggelig livsaften og sender ham og fru en våre beste ønsker for julen.

t.

Lind, Lars Hagman og *Wester*. Stående fra venstre er: *Emil Andersen* og *Ole Edvardsen*.

Fotografiene er tatt omkr. 1894, og hele flokken gikk til byen en

søndag hvor bildene ble tatt.

De er fotografert i arbeidsklær som de hadde med seg og skiftet på seg før fotograferingen.

G . . . . .

TUR TIL ARENDAL

Den 22. juni i år fikk Hunsfos Arbeiderforening innbydelse fra Arendals Havn- og Transportarbeiderforening om å komme til Arendal. Innbydelsen gjalt for ca. 30 deltagere og var ment som en gjensitt, idet medlemmer av Arendal Havn- og Transportarbeiderforening gjestet Vennesla sommeren forut. De ble da vist rundt i Herredshuset og Hunsfos Fabrikker.

Turen startet lørdag 30. juli med buss fra Vennesla drosjesentral med ca. 30 deltagere som var tatt ut i de forskjellige avdelinger i fabrikken. Været var strålende, og vi ankom til Arendal til avtalt tid kl. 14. Vi ble mottatt av representanter for Arendal Havn- og Transportarbeiderforening med J. Larsen i spissen, og vi ble vist rundt i deres nye velferdshus med sine rommelige og prektige lokaler. Det hele var praktisk og greitt anlagt. Fra lokalet hadde man den deiligste utsikt over fjorden hvor motorbåter av forskjellige størrelser og utseende tøffet frem og tilbake. Et stykke ut i fjorden troner Trom-

øya og Hisøya og liksom lokker og vinker.

Fra Velferdshuset gikk ferden til Misjonshotellet hvor vi fikk servert kaffe og deilige rundstykker. Etter en kort omvisning i byen gikk turen til takrestauranten på Grand, hvor man har den aller beste utsikt over fjorden og byen. Etter et kort opphold her gikk turen videre til brygga hvor 5 motorbåter lå klar for en tur opp Nidelva — rundt Hisøy og til Merdøy. Dette ble en alle tiders tur i det deilige sommerværet. Vi gikk så i land på Merdøy hvor konservator Ugland viste oss rundt i et gammelt skipperhus og orienterte oss om det gamle innbo og ellers hvorledes familien levde i svunne tider når mannen var på langfart. Alle var enige om at det både var interessant og lærerikt.

Etter endt opphold på Merdøy, var vi en tur ut i havgapet og beså Vesle- og Store Torungen fyr. Og så gikk ferden tilbake til byen hvor middagen sto ferdig. Det ble nå noen hyggelige timer sammen

Endel stedsnavn i Vennesla

AV LEKTOR LEIV HOLTE

Stedsnavnene i ei bygd kan ha mye å fortelle. Ut fra navnene, deres sammensetning og form, kan en slutte seg til mangt og meget om bygdas alder og historie. Vi vet at de aller fleste bygder er blitt til ved at folk som kom vandrende, har slått seg ned på et lagelig sted, helst på ei slette ved kysten eller ved ei elv. Det var nemlig vannet som bandt folk sammen, men skog og fjell skilte dem ad. Her er de blitt boende, slekten har vokst, sønn og sønnesønn har dyrket jord og bygd egne hus. Med den opprinnelige «farsgård» som sentrum har det så etter hvert blitt flere og flere gårder inntil vi har ei bygd. Denne utvikling kan en følge i navneverket. På sletta ligger den første, eldste gården som mange steder heter rett og slett Bø = gård; rundt omkring har vi så gårder som er sammensatt med ord som enten sier oss hvem som har ryddet seg land eller kort og godt at det er ryddet land og hva slags land som er ryddet. Som eksempler kan nevnes Torsland, Håverstad, Rydland, Rud, Berg, Li o. l.

Jeg kan ikke her i en kortfattet oversikt innlate meg på noen vurdering av navnenes alder i Venne-

med de humorfylte og festlige Havn- og Transportarbeidere. Kl. 23,30 brøt vi opp fra hotellet for å gjøre oss ferdig for hjemreisen, men først måtte vi nedom Barbu brygge for å se på livet i Arendal en lørdagskveld. Og her gikk dansen lystig. Der var også utlodning av diverse saker, og en av kameratene var så heldig å vinne et trekkspill og en gitar. Riktignok var det nærmest leketøy — men likevel — han fikk ganske uventet et minne fra turen, og nå håper vi at han har lært å behandle begge instrumentene.

Så startet vi for hjemturen kl. 24, da flere av deltagerne skulle på arbeide søndag morgen. Alle var enige om at turen var i alle deler vellykket, og vi skylder våre kamerater i Arendal takk for en hyggelig tur.

Tre av deltagerne.

sla, for å kunne fastslå den med sikkerhet, må en også trekke sammenligning med gamle funn som er gjort i bygda, og de enkelte steds beliggenhet i bygda. Her må jeg innskrenke meg til å gå gjennom endel navn og forsøke å forklare dem delvis ved hjelp av de resultater andre er kommet til, delvis ved egne slutninger. Ett er sikkert: Her er en stor blanding av gamle og nye navn. De eldste kan vel etter sin form føres tilbake til de første hundreår etter Kristi fødsel, og det er langt fra usannsynlig når en tenker på hvor nær bygda ligger kysten.

Når det gjelder fastsettelse av alder på stedsnavn, så er forskerne kommet fram til ganske bestemte resultater, de har greidd å dele navnene inn i tidsavsnitt eller aldersklasser, og da er en langt på vei. Etter form, «utseende», av navnene deler en dem inn i to grupper: De usammensatte — og de sammensatte navn. Med sammensatte navn mener en navn som er sammensatt av to eller flere ord. Eksempler på det første er Bø, Berg, Ås, Li, Nes, Holt, oftest navn som kan henføres til naturforhold, og på det annet Vikeland, Rakkestad, Solheim, Om-dal osv. De aller eldste navn er de usammensatte, men en må ha for øye at det til alle tider er blitt laget navn, slik at man slett ikke ut fra et usammensatt navn med en gang kan slutte at stedet er et par tusen år gammelt. Man regner nemlig med at de eldste navn av denne typen er blitt til i bronsealderen, år 1500 til 500 f. Kr.

Ord som Hagen, Lunden og Lia regner man for betydelig yngre enn fra dette tidsrom. Det er vel nok så sikkert at Venneslas bebyggelse ikke går så langt tilbake i tida at de eldste stedsnavn er å finne blant de usammensatte navn, men blant de sammensatte, og da først og fremst de som er sammensatt med -land.

Når jeg nå skal ta for meg navn for navn, bruker jeg den vanlige inndeling, men presiserer igjen at det slett ikke dermed er sagt at disse navn i Vennesla alle har den

alder som gruppen de systematisk tilhører. Når Venneslas historie om ikke så lenge ligger ferdig, da kan man med større sikkerhet gi seg i kast med tidfesting av navnene her i herredet.

La oss begynne med de sammensatte navn, da disse her i bygda etter all sannsynlighet er de eldste. De eldste sammensatte navn er de som er sammensatt med -vin (i gammelnorsk betyr ordet engstykke) som f. eks. Bjørgvin. Nesten like gamle som -vin-navnene er -heim-navnene, nemlig fra de første århundrer etter Kristi fødsel. Disse sammensetninger fins ikke i Vennesla. Tolkningen av både Fossheim og Solheim er enkel og gir seg selv, men alderen er nok ikke høy, navnene er nydannelser.

Når vi så kommer til -landnavnene, er det straks et større utvalg. Disse navnene sammen med de som ender på -stad er blitt til dels ved gårdsdeling i ei gammel bygd, dels ved rydning av nytt land. Når folketallet vokste, kunne eldste gården sprenges i nye -stad- og -land-gårder, eller det måtte ryddes nye gårder. I alder mener en at slike navn går tilbake til folkevandringstida (ca. år 500 e. Kr.). Vikeland er Vikingaland av Vikingi eller Vikingr som var et alminnelig brukt mannsnavn i middelalderen.

Røllend er det gamle Rudland, Rydland = ryddet land.

Voreland av varde, stedet må ligge høyt eller i nærheten av et høyt punkt.

Eigeland er sammensatt med trenavnet eik.

Steinsland er sammensatt med ordet stein og kan ha sitt navn enten etter en stor stein på stedet eller på grunn av mye stein på stedet.

Halland er det hellende land.

Rakkestad er laget av et ord Rakki som både var et tilnavn til en mann (= den raske eller kjekke) og et virkelig mannsnavn.

Slyngestad er sammensatt med slyng eller slynge, egenskap ved stedets beliggenhet.

I rekkefølge i tid følger så de

navn som er sammensatt med -rud, -tveit, -dal, -ås, -nes, -støl, -stein, -eid, -myr o. fl. Disse navn kan gå tusen år tilbake i tida, men de fleste er nok noe yngre. De er blitt til i Norges storhetstid for så å få det store tilbakeslag med Svartedauen i år 1349—1350. Minne om dette er de utallige gårder som ble kalt Ødegård, Øydegarden, Øygarden, navn som heller ikke er ukjent i Vennesla.

For om mulig å lette oversikten føres her opp navn med disse endelser om hverandre, men i alfabetisk rekkefølge.

Askedalen. Her er 1. ledd trenavnet ask.

Bjelkedalen. Stedet har ligget i en skog.

Brufjell. 1. ledd er ordet bro, bru. Drivenes. Stedet ligger ved en elv og har fått sitt navn etter denne. Driva var et meget alminnelig elvenavn, sannsynligvis opprinnelig et verbum drifa = føres i sterk fart.

Goli = den gode lia.

Graslia = den gressbevokste li.

Hannevik. Dersom navnet er gammelt, kan det komme av hadna = ung geit, sammenlikn nedenfor Honnemyr. Det kan imidlertid også komme av mannsnavnet Hani eller ordet Hadnarvik med opprinnelse i ordet hånd.

Heisel kan være trenavnet hegg + sel som betyr hus, særlig på en seter.

Holberg. 1. ledd er muligens et adjektiv som betyr glatt, slibrig, men det kan også være heldende, skrånende berg.

Honnemyr, gammelt Hodnumyr hvor 1. ledd er hadna som betyr geit. Hadna har også vært brukt som elvenavn.

Hunsfoss. Navnet kan komme av dyrenavnet hund. Det kan også være et elvenavn Hunn som er laget av et verbum som har betydning fange. Dette er dog ikke rimelig da laksen vel aldri har gått lenger opp i elva enn til

Vikeland.

Jepestøl. 1. ledd er vel mannsnavnet Jeppe, muligens fuglenavnet jerpe.

Kuastøl. Det er nok ordet ku og støy! vi har her.

Kvarstein er Kvar + stein. 1. ledd er sannsynligvis et ord hvarf som betyr krumming, hjørne, vinkel f. eks. i en elv eller et vann.

Kvivollen kan være en voll hvor kvier har gått på beite eller et kve = en innhegning for dyr i det hele tatt.

Lindekleiv er trenavnet lind + kleiv = bakke.

Lisle vann = det lille vann.

Ludefladen er laget av ordet lut = del, lot, da en flate som enten er delt opp eller ved oppdeling av en større gård er blitt en del av denne.

Lundevoll er sammensatt av lund og voll, altså en slette som er skogbevokst.

Moseid. 1. ledd er sikkert mose, altså et eide hvor der var mose og moseplanter.

Omdal. 1. ledd er trenavnet alm, altså også Almedal.

Rauarmoen har vært oppfattet som «Røvermoen», men rent språklig er ikke dette mulig. Da må det bli en mo med rødaktig sand eller mold. Men til styrke for første tolkning fins det jo et navn Tjovemoen ikke så langt unna, og her er 1. ledd ordet tyv.

Ravnevand har fuglen ravn som 1. ledd.

Ravnås er sammensatt på samme måte.

Ruenes har elvenavnet Ruga som 1. ledd + nes.

Rønninga er Rydningen, det som er ryddet.

Skibbua var stedet hvor båtene la til.

Skjervedalen. 1. ledd er navn på en bekk laget av et ord som betyr noe slikt som naken fjellgrunn.

Strengenes. Streng kan bety deildestreng, grenselinje mellom to gårder eller deres utmark. Strengenes var plass under Ruenes, så det kan nok passe.

Tjovemoen er «Tyvemoen».

Tvangsdalen er en trang, smal dal. Tømmeråsen er et helt nytt navn, og sammensetningen er jo klar.

Vennesla kommer av gammelnorsk Vendilslá. 1. ledd er ord for en myk kvist som lett kan bøyes, altså her noe bøydd, og henty-

«Punch»

Julenissens forslag til rasjonell utnyttelse av plassen i en liten leilighet.

Best me binne
dæ så vett me å me
he dæ henne!

Billetter
takk!

S. G. 55.

der da vel til herredets form. 2. del betyr egentlig strandvann eller ikke klart vann.

Verås er sammensatt av vedr = vær, vind og ås.

Så får vi ta noen usammensatte ord og se litt på, noen av dem er ganske interessante, andre ikke.

Åbel eller Åbål er det gammel-norske apaldr som betyr villeple.

Hommeren er muligens hamn = gressgang, så å si det samme som Hagen som er det gamle ord hagi = havnegang, opprinnelig inn-hegnet jordstykke.

Grovane er flertall av et ord grof som betyr fordykning.

Paulen kommer av et ord som betyr pøl, pytt.

Bommen er tømmerlense.

Kilane av kil, en smal, dyp vik.

Samkom av samkoma = sammenkomst, møteplass, f. eks. for to elver.

Harket er laget av gammel-norsk harki = skrap, «herk». Dette er vel det mest sannsynlige da Harket har vært husmannsplass, men vi har også et gammelt ord hark som bl. a. betyr anstrengende

gang. Verbet harka som betyr å slepe seg fram, gå besværlig, og når en tenker på stedets beliggenhet i forhold til elva, kan det jo være en mulighet for det.

Av usammensatte navn er det også endel hvis tyding gir seg helt av seg selv. Det er Sagen, Lia, Knausen, Holtet (som her i Ven-

nesla vel er et nytt navn, men som kan være et meget gammelt navn, det er bl. a. overlevert gjennom en av de mest kjente runeinnskrifter vi har i Norden), Neset, Dalane, Lunden, Bakken, Holmene eller Holmane.

Alle disse navn kan henføres til naturen og særlige forhold ved stedet. Til slutt vil jeg gjerne ofre litt plass på navnet Tvidøblan siden dette navn har vært endel diskutert i den senere tid. Det er nok vanskelig å komme forbi at det betyr de to pyttene, og at denne skrivemåten er den rette. I gammel-norsk har vi et ord dypill = liten vannpytt av ordet dapi som betyr pytt. Dette ord skal etter lydutviklingen i herredet bli til døbbel, døble og flertall til døblan(e).

IDRETT I VENNESLA I GAMLE DAGER

Vennesla il. arrangerte hopprenn søndag 25. februar 1917 i Askedalen. Rennet var for gutter og voksne.

Det møtte 53 stykker i alderen 8—14 år. Det ble gjort mange fine hopp. En av de beste var Arne Johansen, 11 år, han hoppet 17 meter.

Av voksne deltok 17 stykker. Lengste hopp hadde Aa. Jortveit med 23,50 meter.

Premieliste:

Over 18 år:

1. Johan Nesbakken.
  2. Ludvig Andersen.
  3. Aamund Strandberg.
- Ekstrapremie for mest stilfulle hopp: Aa. Jortveit.

Kl. 14—18 år:

1. Gunnar Grundetjern.
  2. Fredrik Kristensen.
  3. Hans Knutsen.
- Ekstrapr. for mest stilfulle hopp: Fredrik Kristensen.

Kl. 12—14 år:

1. Thorvald Strandberg.
2. Olav Neset.
3. Fridolf Josefsen (Fredriksen).
4. Olav Markussen Bakken.
5. Martin Thorildsen.
6. Hartvig Svendsen.
7. Andreas Almedal.
8. Olav Sagedal.

Kl. 10—12 år:

1. Arne Johansen.
2. Lars ?
3. Tønnes Knutsen.
4. Ludvig Lie.
5. Toralf Andersen.
6. Arne Bakken.
7. Ole Grundetjern.
8. Otto Nygård.

Under 10 år:

1. Kåre Jakobsen.
2. Trygve Bakken.
3. Toralf Ravnevand.
4. Andtvord Endresen.
5. Torvald Jortveit.
6. Harry Johansen.
7. Ottar Knutsen.
8. Johan Lunden.

Dommere var lærer Røskeland og Ola O. Birkeland. M. S.

For noen år siden var det en maskinfører som en dag sa til kona da han skulle ned i fabrikken, at han skulle ned og skifte en manchon. Da han kom hjem om natten, var han riktig på en snørr. «Hvor i all verden har du vært?» spurte kona. «Har vært nede og skiftet manchonen.» — «Ja, det er ikke vanskelig å skjønne at du har vært nede og skiftet fasongen.» sa kona. V. B.

Noen julenøtter

1. To motorsyklister kjører henholdsvis fra Trondheim og Oslo med den motsatte byen som mål, og avstanden er 560 km. De starter samtidig. Basse starter fra Trondheim og kjører 75 km i timen og Stompa kjører fra Oslo og kjører 65 km i timen. Hvem er lengst fra Oslo når de møtes?
2. Når Basse starter fra Trondheim, sitter det en amerikansk flue på nesens hans som starter samtidig, men den flyr dobbelt så fort som Basse kjører. Den flyr langs veien til den møter Stompa. Der snur den og flyr til Basse, snur og flyr til Stompa osv., og flyr altså kortere og kortere. Hvor langt har fluen fløyet når karene møtes?
3. Du får et ark 17 gr/m² M.G. Sulfit, og så stort eller så langt som du måtte ønske det. Tykkelsen på papiret er 0,024 mm. Så begynner du å brette det ved å legge det dobbelt, og fortsetter på den måten gang på gang. Hvor mange ganger vil du påta deg å brette det?
4. Hvordan kan det være mulig at Ole står bak Per og Per bak Ole på samme tid?
5. Hva er det nærmeste slektskapsforhold som kan forekomme mellom Dem og Deres morbrors svoger?
6. Sett at De legger Dem kl. 19 den 30. april. De skal være et sted kl. 9 neste morgen, har derfor stilt vekke-klokken på 8. Hvor mange timers søvn får De? De har et godt sovehjerte.

Svar side 16.

Hertil er jeg nødt og tvungen. Redaktøren påsto at han måtte ha en artikkel med jevnt underholden-

de innhold til julenummeret, og nedenstående beretning er hva jeg i farten kunne prestere.

STORM

på fjellet

En sommer for ca. 20 år siden måtte jeg på grunn av omstendighetene gi avkall på sommerferien. Men jeg fikk rikelig erstatning da jeg året etter fikk tilbud om 3 ukers vinterferie som kompensasjon, og øynet straks muligheter for alle tiders påsketur. Følgelig allierte jeg meg med en venn som gjennom mange år hadde vært mitt trofaste følge på lignende ekspedisjoner, og sammen ble vi enige om å starte i Rondane. Det skulle gi tilstrekkelig aksjonsradius, vi kunne gå sydover så langt vi rakk, gjerne like til Hunsof. Og på veien hadde vi fristelser som Galhøpiggen, Fanaråken, Hallingskarvet og Hardangerjøkelen. Jo, det skulle bli tur! Det gikk dessverre ikke helt etter oppskriften, men det skyldtes ikke mangel på innsatsvilje. Ferien bør jo til en viss grad være lystbetont, men omstendighetene ville det litt annerledes.

Turen begynte litt skummelt på Otta stasjon, der vi klokken to om natten ble lempet av hurtigtoget med hele vår oppakning. Så var det å trave den sølete landeveien bortover i småregn til Sel, hvor vi ved å bruke lommelykten avvekslende på kartet og terrenget fant oppstigningen til vidda. På seterveien vi fulgte kunne vi til å begynne med ikke bruke de klistersmurte skiene, da snelagets fiberinnhold av hestemøkk var for stort, askeprosenten var også lovlig høy, og det var ikke før oppunder tregrensen vi kunne spenne skiene på bena. Der begynte det smått om sen å lysne av dag, og etter en kjølig frokost i ly av en setervegg, fortsatte vi til Rondevassbu, vårt første mål, som vi nådde ved middagstid. Det var ennå stille vær, men en ubestemmelig sol gjennom tynt skydekke ga sjenerende lys og irriterende klebrig sne.

Så langt var alt gått bra. Etter å ha stelt oss, fikk vi en bedre middag på hytta, og satt og hvilte oss foran peisen, med hyttas utvalg av tankelåser som passende underholdning. Da begynte moroa. Et

par advarende vindkast rundt hus-hjørnet brakte bud om været som var i anmarsj, og kort etter var hele orkesteret i full sving. Vinden ulte rundt hjørnene, flagglina hamret mot stangen, vinduslemmene slo vilt, og vi var glad til vi foreløbig ikke hadde noe ute å gjøre.

Rabalderet ute klarte dog ikke å ødelegge vår nattesøvn, og da vi hadde samvittigheten i orden hva kondisjonen angikk, fortsatte vi dagen etter på vår planlagte rute. Det snedde ikke, men vinden jaget fokksneen opp så det var lite å se, og isnålene sved i ansiktet. Enda verre var det at snelaget etter hvert minnet mer og mer om krapp sjø som var stivnet til isharde skavler, så vi nærmest sjanglet oss frem. Jeg husker vi passerte Dørålseter, men hytta var antagelig stengt. I hvert fall prøvde vi den ikke, men fortsatte opp Døråglupen, hvor vinden fullstendig tok pusten fra oss i det trange skaret på toppen. Skråningen nedover på den andre siden var en blank isflate, hvor hverken sneplog eller staver bremsset, men ned kom vi og nådde neste stasjon, Grimsdalshytta, i god behold.

Her fikk vi føling med de før-

— de travet rundt hele natten ....

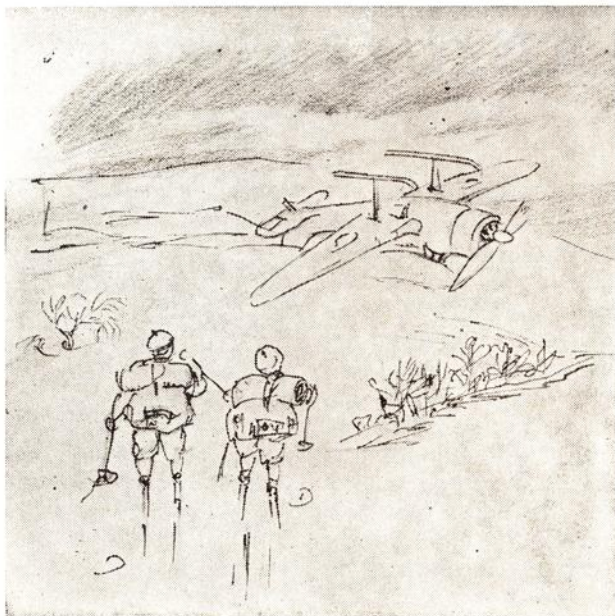
ste ofre for stormen. De eneste gjester på hytta var et ungt ektepar, som svarte på vår vennlige hilsen med ru røst. Dagen i forveien hadde de forsøkt seg på en liten orienteringstur, men var blitt overrasket av stormen og hadde tatt feil av retningen. Så måtte de overnatte under åpen himmel, uten sjanse til å grave seg ned i sneen. Men de fant en stor stein som vinden hadde blåst en snebar ring rundt, og for å holde varmen hadde de travet rundt den hele natten, som *sirkushester i manesjen*. I grålysningen fant de veien tilbake. Det hadde nok vært en drøy natt, men livet hadde de reddet, og stemningen var høy selv om stemmen var lav.

Dagen etter fortsatte vi i samme været til Hjerkin. Den turen gikk mer over tyttebærlyng enn sne,

De hadde tatt på seg alt hva ryggsekkene eide av tøy, med pyjamas ytterst.

På en haug lå et fly melankolsk med understellet i været.

og da vi syntes vi hadde fått nok av Rondane, tok vi toget til Otta og bussen til Røisheim. Her er det et hyggelig hotell med gammelt bonde ex- og interiør, og en service verdig et storhotell. Nå var vi i Jotunheimens forgård, og satte kurs for Juvasshytta. Så lenge vi befant oss i den skogkledde lia, var været noenlunde rimelig, men på snau fjellet fikk vi igjen vinden imot med full styrke, og her møtte vi stormens ofre nr. 2. Igjen var det et ungt ektepar. Dagen i forveien hadde de forsøkt å nå frem til Juvasshytta, men hadde mistet retningen, og da de ble klar over at de måtte ta overnatting ute, søkte de fornuftig nok ned i bjerkelia, hvor de kunne grave seg ned i sneen. Men først hadde de tatt på seg alt hva ryggsekkene eide av tøy, med pyjamas ytterst, og *et mer grotesk syn skulle du aldri ha sett*. Nå ville de hjem og stavret nedover med skiene under armen, for bindingene hadde de mistet.

Utpå ettermiddagen nådde vi frem til Juvasshytta, hvor de kunne berette om et uhyggelig døgn. Stormen hadde herjet hele tiden, og i nattens løp var hytta blitt bombardert med isbiter fra breene ovenfor, så de trodde ikke den skulle stå til morgendagen, men hytta er nå bygd for hardt vær, da.

Ethvert håp vi måtte ha hatt om bedring i vær-situasjonen forsvant da vi neste morgen stakk hodet ut av døra. Riktignok kunne vi skim-

te en aning av blå himmel over oss, men rundt om sto vidda i en røyk av fokksne med siktbarhet noe nær null. Galthøpiggen, vårt første håp, måtte avskrives, og vi slapp oss i stedet ned til Spiterstulen i den berømmelige utforløypa som storløperne hadde benyttet uken i forveien, men jeg vil ikke påstå at vår nedkomst var like elegant.

For ikke å tvære ut beretningen, går jeg lett over hyggelige gamle Gjendebu og Skogdalsbøen, hvor vi måtte avskrive håp nr. 2, Fanaråken og fortsetter over Tyinholmen til Nystuen på Filefjell, hvor vi møtte stormens offer nr. 3. På en haug lå et av Widerøes fly *melankolsk med understellet i været*. Det hadde startet mot vinden, men mistet fullstendig luften under vingene i svingen, og gikk i bakken, heldigvis uten at noen kom særlig til skade.

Kjære leser, nå begynner vel du å bli like trøtt av stormen som vi var, men vi fortsatte, og stormen med oss, til Breistølen, til Raggsteindalen, og vi hadde Hallingskarvet foran oss. Det hører til historien at vi på veien traff flere lag som hadde måttet ta overnatting ute, men det var spreke ungdommer, så dem regner jeg liksom ikke med. Det hører også med til historien at vi måtte avskrive Hallingskarvet. Vi rundet det forsiktig i tett snekave, og på den bratte utforkjøringen ned til Ustaoset, måtte vi stadig bruke stavene for å

få fremdrift mot vinden. På Ustaoset satte vi kurs mot stasjonen, og etter å ha lest værmeldingen der tok vi første tog hjem. Det fikk da være grenser for hva man skulle finne seg i på en lysttur, og vi var så gjennomblåste, og tøy og støvler så fuktige at det ikke lenger tørket i nattens løp.

Sjelden har jeg opplevd at virkeligheten har stått i så skjærende kontrast til forventningene som på denne turen. Kjære leser, unnskyld meg hvis også du er blitt sliten av å følge med, men faktum er at det er ikke maksturene i godvær som fester seg i erindringen. Det er de turer som kanskje kostet en del slit og ubehag som gir stoff til minnene når man siden sitter lunt og trygt i peiskroken og gjenopplever dem i tankene.

F. R.

For ca. 30 år siden!

De litt eldre på Hunsfos husker sikkert gamle Axelsen, eller «basen» som han ble kaldt av arbeidskameratene. Han var en godslig gammel mann, men vi unge var fæle til å erte ham, og da ble det mange ganger månelyst, skal jeg si.

En gang hadde han vært på auksjon, og der hadde han kjøpt en vogm som var brukt til å kjøre en gammel, lam dame i, og da han kom rett fra auksjonen til arbeid, hadde han denne vogna med seg og satte den inn i pakkesalen. Så laget vi en mann av gamle arbeidsklær og bandt fast med snøre i vogna. Da basen fikk se dette, tok han kniven og kappet snørene over og heiv mannen ut, men vi tok den inn igjen og i vogna med den. Denne gangen bandt vi den fast med ståltråd. Det gikk likedan igjen; han så ikke det var ståltråd og skar med kniven, og strevde for å få fjernet mannen. Da han endelig hadde fått plukket ham i stykker, var han ikke nådig. Han heiv det han kunne finne etter oss, så vi måtte søke dekning så godt vi kunne.

O.

Hva har Kristoffer Larsen på skulderen?

Vår venn Kristoffer har plukket ut en grankubb som han vil vi skal se litt på — innvendig. Kubben er 1,20 m lang, og er 18 cm i diameter og veier tørt 14 kg.

Vi snitter et tynt snitt tvers over kubben og oppdager i mikroskop at treet består av en hel rekke celler eller trefibre. Tykkelsen av fibrene varierer mellom 0,03 og 0,05 mm, fiberveggenes tykkelse er ca. 0,01 mm. Hadde vi også laget lengdesnitt langs kubben ville vi finne at fibrene var mellom 2 og 5 mm lange. Vi kan altså se en frigjort fiber med det blotte øye.

Bruker vi polarisert lys i stedet for vanlig lys i mikroskopet vil vi oppdage at fibrene er avgrenset av et nettverk — midtlamellene. Disse består hovedsakelig av lignin som løses ut når vi koker cellulose. Holdet i midtlamellene løser, og de enkelte celler kan skilles fra hverandre (defibreres) — derav kommer navnet cellulose.

Tremassen til Schöpp & Co består derimot av fiberbunter og bruddstykker av fibre. Derfor er tresliperiet misunnelige på oss i cellulosefabrikken.

En voksende celle nærmest barken i et «levende» tre inneholder

eggetviterikt protoplasma og en cellekjerne som er innesluttet av en tynn cellevegg — den såkalte primærvegg. Denne inneholder meget lignin. Etersom cellen modnes («forvedes»), lagres tykkere skikt på celleveggenes innerside og danner den såkalte sekundærvegg som er særlig rik på cellulose. Inne i cellen gjenstår et hulrom — «lumen». Forvedningen tar ca. en uke. Protoplasmaet i den forvedede celle løses opp og suges gjennom porer i celleveggen og overføres til nærliggende voksende celle. Naturen klarer ikke å fjerne all protoplasma fra hulrommet. Noe blir igjen og danner et utmerket næringsmiddel for sopp, f. eks. blååte. På denne måte blir tremassen far til noen livlige skøyeringer i papirfabrikken som heter slimkladder.

Vi vil imidlertid helst ikke snakke om noe sånt svineri som tremasse i et fint blad som Hunsfosposten. Vi lager cellulose av Kristoffers kubb, det vil si vi fjerner lignin, hemicellulose m. v. og får delikate cellulosefibre. Vi kan på en måte si at vi har fjernet fyllstoffet og har tilbake et komplisert nettverk av cellulose — den bærende konstruksjon i fiberen. Vil vi studere detaljene i cellulosematerialets struktur nøyere må vi bruke et meget kostbart apparat som heter elektromikroskop. Vanlig lys har for stor bølgelengde til å kunne gi et synlig bilde av de små deler

som Kristoffer vil vite litt om. Dessuten må vi benytte oss av sinnrike kjemiske metoder.

Forskerne har funnet at primærveggen har et skelett av strenger som løper med fibrenes lengderetning som akse i flate spiraler på kryss og tvers som nettverket i en flettet kurv. Disse strenger kalles micellstrenger. Sekundærveggenes ytre del ligner primærveggen i oppbygning, mens den øvrige del er bygget opp av skikt eller lameller som løper noenlunde parallelt. Disse lameller som består av micellstrenger går i slakke spiraler omkring lumen og er mer eller mindre parallele med fibrenes akse. Ved maling av cellulose i vann sønderlegges fibren til slike lameller. Dette har elektromikroskopet kunnet fortelle oss.

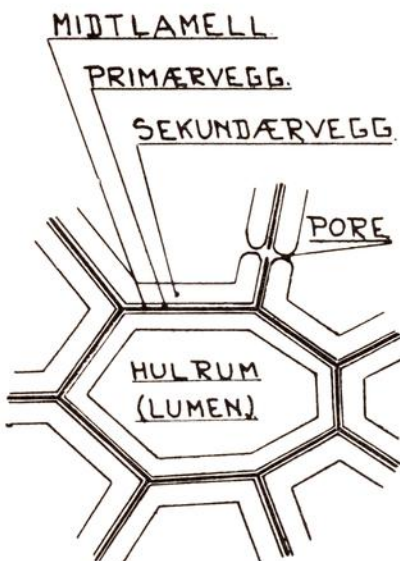
Det er ingen tilfeldighet at naturen har bygget cellulosefibren på denne måten. Ved oppting av vann hindrer de flate spiralene i primærveggen svelling utad. Den overveiende del av svellingen foregår inn i lumen. Det er bra at en trebåt trutner i vann, det er også bra at den ikke blir 20 prosent større.

De micellstrenger som vi her har stiftet bekjentskap med har en bredde av ca. 0,00001 mm. Hver streng er bygget opp av enheter som sammenlignes med murstein plasert i en rekke. Disse enheter består av knipper av 200 cellulosemolekyler som ligger ordnet parallelt i lange, rette kjeder. Hvert cellulosemolekyl består av 500—2000 glykoseenheter. Hver glykoseenhet består av 6 kullstoffatomer, 12 vannstoffatomer og 5 surstoffatomer.

Vi begynner nå å ane hva Kristoffer har på skulderen. I tverrsnitt inneholder kubben ca. 15 millioner fibre, og et tverrsnitt av en fiber inneholder ca. 5 millioner micellstrenger.

Stokken var 1,20 m lang og hele stokken må da bestå av ca. 5000 millioner fibre. Dette er 5 med 9 nuller etter, eller skrevet forenklet 5×10^9 fibre som gir oss 6,5 kg cellulose.

Vi vil danne oss et begrep om hvor meget dette er. Meyer Knudsen er som vi vet kvikk i vendingen. Vi verdsetter ham til å kunne telle ett kronestykke i sekundet og holde en arbeidsdag på 10 timer uten hvil. Han vil da bruke en måned på å komme til en million,

Trefiber med tilgrensende fibre.

Et 50 års minne

Det var i det historiske år 1905, jeg var elleve år og gikk på Tøyen skole i Kristiania, som byen het dengang. Som gutter flest i den alderen, måtte en jo alltid være med der hvor det var noe på ferde, og det manglet ikke på begivenheter i det året. Min far var på grensevakt, og da var vi gutter litt som litt mer frie til å være med overalt. Det var jo bevegede dager, og folk samlet seg sammen overalt for å drøfte situasjonen. Særlig foran Stortinget var det stadig mye å se.

Den 7. juni var det mye folk på benene, og det var gøy for oss små

eller hvis han ville telle alle fibrene i Kristoffers kubb, måtte han holde på i ca. 400 år. Av micellstrenger har vi noe sånt som $2,5 \times 10^{16}$.

Hvor mange micellstrenger passerer renseriet årlig? Hvor lang tid bruker Meyer Knudsen på tellingen? Vi overlater spørsmålene til leseren, som ønskes god jul.

T. Kittelsen.

gutter. 9. juni var det flaggskifte på Akershus festning, og 13. august folkeavstemning. Da avstemningsresultatet ble kjent, var det fest og liv overalt.

Så kom november og Kongen skulle komme til byen den 25. Dagen forut ble nokså hektiske, det skulle settes opp tribuner og flaggstenger. Guirlandere ble hengt opp overalt, flagg og vimpler skulle vaie alle steder, i vinduene, på taker og balkonger. Alt ble gjort for å få det så festlig som mulig.

Den 25. november var en grå og trist dag. Det snedde og sludet, og det var grå skodde over hele byen; men det gjorde ingenting. En måtte være med og se på stasen. Det bar nedover mot bryggen nokså tidlig, for det var om å gjøre å få god plass, men det var nok de som var tidligere enn oss gutter. Da vi kom ned var det fullt av folk, så der kunne vi ikke se noe. Der-til var vi for små. Men så fikk vi se at på tribunen lengst mot Vip-petangen var det ledige plasser, og

vi var ikke sene om å entre opp på baksiden og helt opp på toppen, hvor vi hadde fin utsikt over det hele. Noen udelt fornøyelse var det ikke å sitte der og vente, kaldt og surt som det var, og dessuten med tanken på om noen kom og jaget oss ned igjen, men heldigvis gikk det bra. Det satte seg riktignok noen pelskledder damer og herrer ved siden, og de kikket nokså mye på oss, men de sa ingenting.

Endelig etter flere timers venting — helt blåfrosne var vi blitt — kunne vi høre en sirene ule i tåkedisen, og om en stund dukket kommandoskipet «Heimdal», med Kongen ombord, frem av tåken, men vi så den ikke før den var helt ved bryggekannten, så tykt var været. Landgangen blir lagt, og Kongen med Olav på armen gikk først i land, så kom Dronningen og de øvrige i følget. Samtidig drønnet salutten fra de norske og fremmede krigsskip. Vi kunne ikke se dem for tåken, men enkelte blink fra kanonene kunne vi se. Så bar det oppover til slottet under hurrarop og jubel fra de tusener som så på.

Om kvelden var det fyrverkeri, illuminerte bygninger, bål og fakler og stor stas til langt på natt.

Etterpå fikk vi på skolen i oppdrag å skrive en stil om Kongeinntoget, og ettersom jeg ble den heldige å bli bestemann og fikk første premie, så må jeg si jeg var godt fornøyd med Kongeinntoget, premien — en bok — fikk jeg julen 1905.

Magne Winger.

Så er sagt:

Byen led av trafikkårebetendelse.

Morsglede: Det en kvinne føler når alle barna har lagt seg.

«Hvis man skulle overlate alt til mennene» sa den unge pike til den andre «ble det aldri inngått noe ekteskap.»

Vi klager over at livet er så kort. Men vi handler som om det varte evig.

Fredelig som en teddybjørn.

Løsning på «Julenotter» side 12.

1. De er like langt.
2. Karene møtes etter å ha kjørt 4 timer. Fluen har da fløyet $150 \times 4 = 600$ km.
3. Etter å ha brettet 16 ganger er høyden blitt 1,63 m, så da må du bruke gardintrapp neste gang.
4. De står rygg mot rygg.
5. Han kan være Deres far.
6. 1 time.

Hva vil De bli når De går av på pensjon ?

Dette spørsmålet sendte vi ut til endel damer og menn i alle aldre på fabrikken. Spørsmålet var nærmest spøkefullt ment, og mange har også svart humoristisk. Men det skulle også inneholde en snev av alvor. Ofte kan det være litt av et problem for den som skal slutte for godt på et arbeidssted og fremdeles har krefter og arbeidslust i behold. Hva skal en da ta til med? Heldigvis er mulighetene her større enn i de fleste byer, og ennå er det på Hunsfos muligheter for å fortsette utover aldersgrensen. Men vi tror det kan være verdt å skjenke problemet en liten tanke og refererer nedenfor de svarene som er kommet inn, men endel av disse har vi måttet forkorte litt. Det var hyggelig at så mange viste interesse ved å sende inn sine svar, og vi takker alle for bryet.

Rudolf Holberg: Det er kaldt om vinteren å være tomtarbeider, så jeg vil bli rentenist og reise til varmere strøk — (Tahiti).

Odd Arstad: Et meget vanskelig spørsmål å stille en 25-åring. Men kunne jeg bare være sikker på at Danielsens ville sitte ved min høyre side, kunne jeg godt tenke meg i tiden 68—100 år å fungere som riksmæglingmann for å hindre en hver form for streik.

Anders Myhrstad: Nå tiden flyr fra meg, men da skal jeg fly fra tiden, kan så ta det med ro, fare verden rundt og feriere.

Ferd. Isaksen: Lever jeg og har helsa, blir det vel å holde på med det jeg gjør nå, ellers blir jeg vel pensjonist.

Leif Omdal: Maskinfører på Maskin 4.

G. J.: Vil heller rette sp. til — hvis jeg går av med pensjon. Det kunne tenkes at jeg ville hvile godt ut etter ca. 50 års tråkking opp og ned Smelja. Om helsa holder, blir jeg nok det som jeg alltid har vært: friluftsmann, naturelsker og så — gammel pensjonist.

J. Hagman: Ingenting. Mine tanker har vært arbeidet og om jeg kan gjøre det tilfredsstillende. — Velsignet jul, alle!

A. Meyer Knudsen: 68 år.

Mary Lefredius: Vil reise til månen.

Sigurd Jortveit: Barnepike. Håper jeg får endel tilbud, så jeg ikke blir helt arbeidsløs.

Ragnvald Mjåland: Ikke så godt å svare på da jeg er nokså «fersk» som Hunsfos-arbeider. Dersom det økonomiske grunnlag var til stede, kunne jeg tenke meg å ha et småbruk oppe i landet og

drive saue-al og ellers ta det som passet meg.

Viktor Beurling: Det kan jeg ikke svare på så lenge jeg kan arbeide og fabrikken vil ha meg i arbeid. Siden får tiden vise hva jeg skal finne på.

347: Jeg vil bli visergutt for min kone.

Oscar Endresen: Pensjonist! og gode dage. Savner dog arbeidslage(t)!

Arnold Beurling: Bli jo pensjonist, og angående gjøremål så er det vanskelig å svare på, mitt ønske er, når den tiden kommer, at pensjonen må bli så stor at jeg klarer meg økonomisk og ikke må tenke mer på arbeid og slit.

Johan Finnstad: Har arbeidet i ca. 44 år, så jeg vil ta livet med ro.

Ludvig Lie: Når jeg blir pensjonist, da vil jeg ta «Förden» og kjøre som i den hardeste akkorden.

Anders A. Stoa: Jeg vil legge dongrybuksa på hylla, kle meg i bukse med skarp press og legge håret fint. Så vil jeg søke foretrede for Gerhardsen eller Ulrik og spørre om de ikke kunne bruke meg som riksmæglingmann når stillingen blir ledig, eller som formann i lønnsnemnda. Han Ulrik, han vet at jeg er en bitter motstander av alle arbeidskonflikter. En av plassene er jeg sikker på å få,

KJÆRE JULENISSE!

I håp om at Hunsfosposten vil nå deg for jul, sender jeg deg herved en liten huskeliste:

Oksum ønsker seg en brannbil.

Martin Pettersen vil gjerne ha en oljekanne så barnevognen slutter å skrike om kapp med ungene.

Ivar Andersen ønsker seg en stor støvsuger til å holde tomta ren for støv.

Goggen Pettersens høyeste ønske er en pose med kandis.

Skjenneberg håper å få en ny hatt.

Torjusen ville gjerne ha en ny kam, (eventuelt en støvklut).

Hagman er mest interessert i boken «Spis deg slank».

det kan ikke slå feil, med all den utdanning jeg er belemret med.

M. E. E.: Jeg får si som fanten sa: Det man ikke kan bli eller få, det nytter det ikke å tenke på. Jeg har det godt som jeg har det. Gjør det lille du kan, gjør det villig og glad, snart de dyre anledninger flyr, osv.

Karl Gundersen: Har tenkt meg å arbeide litt hjemme med jord og frukttrær.

Trygve Holtet: Hvis det er mulighet for jakt og fiske, så vil jeg slå meg til på Kanariøyene eller Rivieraen.

Sverre Gundersen: Vil bli froskemann dersom jeg kan lære å svømme.

R. Johansen: Har meget å gjøre: planere endel på tomten, plante trær og busker. Grønnsakhage må jeg få til, en bekk skal flyttes og stensettes. Må også fiske litt i Ålefjærfjorden, kjøre på knallert, slappe av litt aven og til, og ellers ta verden med ro, og bare leve en dag av gangen. Vi vet jo heldigvis aldri hva morgendagen bringer. God jul alle på Hunsfos!

Th. Hodnemyr: Det må bli å regne ut hvor meget vi kan bruke per dag for å få den lille pensjonen til å rekke året ut. Jeg hadde også hatt interesse av å besøke mine fire søsken i U.S.A., men det får jeg ikke råd til. Hilsen med ønske om god jul til Hunsfosposten, dens redaktør og lesere.

Otto Fredriksen: Mitt største ønske er: Å bli hva jeg er — en kristen, et Guds barn, frelst av nåde, i nutiden, i fremtiden og i evigheten.

Olav Lundevold: Når jeg er ferdig med den praktiske line, blir det vel å gå den teoretiske.

Asbjørn Oksum, T. Brufjell, Ludvig Andersen, Chr. Taraldsen: Pensjonist.

Johan Johnsen: Bli skipper på min egen lystyacht og dra på jordomseiling på forsinket bryllupsreise.

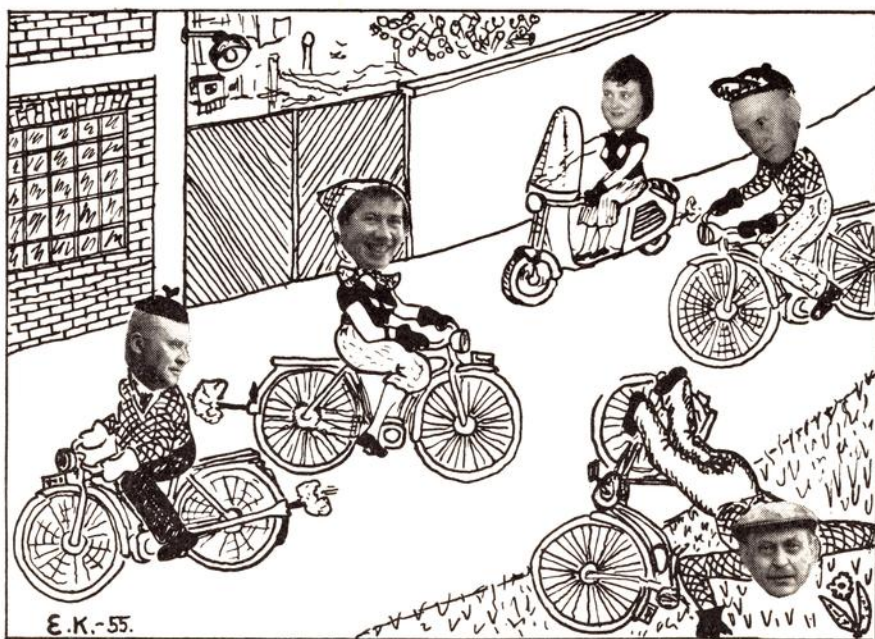
H. Voreland: Brannsjef. Jeg vil da oppfylle Oksums ønske om å få hurtig melding om hvor det brenner.

?: Jeg vil bli Picasso lik, og når folk spør hva tegningene betyr, svarer jeg: Det vet ikke jeg heller.

John Arntzen: Det er ikke så godt å svare på, da jeg ikke har rukket å bli noe ennå. Så det kommer mye an på hvor mye Hunsfos vil gi meg når jeg slutter. Kanskje jeg får penger nok til skolegang. Hvis ikke, så selger jeg huset mitt og flytter på Gamleheimen. Da vil jeg kjøpe meg en Knallert og begynne som kubikksjarmør.

Laurits Lie: Har tenkt å bli kjøpmann, bygge meg et godt hus på Drivenes-øya, og der vil jeg begynne med broderiforretning. (Det blir sikkert en innbringende forretning! Red.).

Kubikksjarmører

med sus i fletta — en fare for trygg trafikk?

Vi intervjuer en knallerteier:
 — Ikke noe navn i H.-posten takk —
 — Nei, nei. Hvordan føles det med sånn fart?
 — Jo, en kommer jo hurtig til og fra arbeidet — lettvint ....
 — Lettvint?
 — Ja, en setter seg bare på, trør litt, og så brrr — brrr og en farer av sted. Det er et kjøretøy for gentlemen ....
 — Nervøs — vi mener med sånt maskineri ....?
 — Nervøs? Ja, det måtte være for den gemene folkehob ....
 — Fotgjengere?
 — Ja, med andre ord, de går i veien overalt, helt håpløse altså — eier ikke

respekt eller trafikkførsel ....
 — Trafikkførsel ....?
 — Jeg mener kultur og eier ikke respekt for oss knallertførere.
 — Hva mener De burde gjøres?
 — For det første må alle og enhver bli klar over at vi er motorisert og kjører fort — fortere enn med trøsykkel, og må derfor vises respekt og ikke marsjere foran oss som om de eier hele veien.
 — Hvis nå alle fikk seg knallert?
 — Fint, da ble det ikke noen fotgjengere!!
 Folkens, for deres egen skyld: Når dere ser eller hører en knallert komme, søk dekning i nærmeste veigroft!
 Geir.

*****

Som man roper i skogen - - -

I lokalet hvor jeg arbeider, er det et vindu fra salen. En av guttene fra 5-er'n som en gang i blant tar en tur inn til P.M. III—IV, pleier når han går gjennom salen, å stoppe litt og ta en titt i vinduet. Hvis det er folk som ikke vet om det pleier han å sette i noen stygge vræl og trekker seg derpå bort fra vinduet og står og lurar på hvordan skrikene virker.
 Jeg undret meg fælt på hvor lyden kom fra første gang jeg ble narret, men jeg fikk tilfeldigvis se et glimt av ham i vinduet.

Ja, min nåværende arbeidskamerat lurar ennå, men jeg gjør meg helt uskyldig som om jeg ikke aner hvor skrikene kommer fra, og kameraten min titter rundt både vegger og tak. Noen ganger tror han det kommer fra varmeventilen, men siste gang fant han ut at det kom gjennom høyttaleren på veggen. Han klatret da opp på en høy stabel med kasser, og hver gang han hørte skrikene, skrek kameraten min tilbake i høyttaleren, og jeg sa at jeg også trodde det måtte komme derfra. Siden har han ofte sagt at han lurar svært på hvem det var som skrek

så stygt, men da han er sikker på det er fra høyttaleren skrikene kommer, tror han helst at det er fra kontoret hvor mikrofonen er. Ja, situasjonen var komisk når han sto der på kassene og skrek tilbake i høyttaleren, men moroa av å se dette, var det bare skrikeren og jeg som opplevde. Hvis dette kommer på trykk, så har jeg røpet meg, for han leser nok sikkert Hunsfosposten.

Vel, kamerat, nå slipper du i alle fall å studere på dette i julen, hvor skrikene kommer fra.

God jul! S. G.

Småstubber FRA FABRIKKEN

Redaktøren har bedt om noen små historier fra den gamle tid på Hunsfos. Det er morsomt når det fortelles gamle historier, men det er ikke så lett å sette seg ned og skrive selv, det blir liksom ikke noe ut av det. Men la gå.

For ca. 58 år siden var der en snekker som arbeidet for sliperimester Tharaldsen. Det var en original som het Pettersen. Vi kalte ham bare Petsen. (Han var svensk). Når han spanderte en dram, slo han aldri i glass, bare i vannøsa. Han var enkemann.

— Du har vært gift du også, Pettersen, sa engang en til ham.
 — Å ja, bevares.
 — Dere hadde ingen barn, da?
 — Nei, hon fikk als ikke noen, det gamle skrapet.
 — Men hun var vel ikke så gammel da dere giftet dere?
 — Nei, hon var gamlara då hon dog.

★

Det var en mann i den gamle fabrikk som også var svensk. Han var så lynegal på redaktør Tranmæl. 2 maskingutter passet alltid på å skryte av Tranmæl når denne svensken hørte det. Men en dag gikk det for vidt. Svensken ble sint og sa: «Sånne karar som dere skulle stappas i en kanon og skjutas midt inn i jordkula!»

★

Så en liten historie om en gutt fra Eiken som begynte som wiregutt. Daglønnen i den tiden var kr. 1,50. Gutten satt en dag og regnet over hvor meget han tjente på et halvt år, og alt sammen kunne han spare, mente han. «Men må du ikke ha noe å leve av?» spurte en. «Å jo, det er sant.»

★

Så vil jeg ønske mine arbeidskamerater og funksjonærer en riktig god jul.

A. A. S.

Jul- tomten

Av VIKTOR RYDBERG

Midtvinternattens köld är hård,
stjärnorna gnistra och glimma.
Alla sova i enslig gård
djupt under midnattstimma.

Månen vandrar sin tyste ban,
snön lyser vit på fur och gran.
Snön lyser vit på taken,
endast tomten är vaken.

Går til stängslet för lamm och får,
ser hur de sova därinne,
går til hönsen där tuppen står
stolt på sin högste pinne . . . .

Barnens kammer han sen på tå
nalkas att se de söta små,
ingen må det förtycka:
det är hans störste lycka.

Tomten vandrar till ladans loft,
där han bo och fäste;
högt på skullen i höets doft,
nära vid svalans näste.

Genom en springa i ladans vägg
lyser månen på gubbens skägg,
strimman på skägget blänker,
tomten grubblar och tänker.

Tyst er skogen och nejden all,
livet där ute är fruset,
blott från fjärran av forsens fall
höres helt sakte bruset.

Tomten lyssnar och, halvt i dröm,
tycker sig höra tidens ström,
undrar, hvarthen den skall fara,
undrar, hvar källen må vara.

VET DU

hva månedsnavnet desember kommer av? Jo, av decem, som er latin, og som var den 10. måned i den gamle romerske kalender.

EN GOD BOK

er alltid en kjærkommen julegave, og i år er det mye å velge mellom.

Stort utvalg i leketøy — smykker — kunstige blomster — lys — servietter og juletrepynt.

Telefon 6811

En gledelig jul

ønsker vi alle Hunsfospostens lesere med julegaver fra

Eivind Eivindson

Elektrisk forretning

Telef. 6802

De er velkommen innom.

Vennesla

HORNFELTS FRISØRSALONG

Elektrisk - kjemisk og Zotos Magic Cube Wave.

Brudepynting - Skjønnhetspleie
Manicure - Fotpleie

Vennesla - ved siden av bilsentralen
Telefon 6892

Kjøp nyttige julegaver

for KJØKKEN, BAD og GARDEROBE

Telefon 6738

Olav Skislands Eftt.

SLAKTERFORRETNING

Telefon 6718

GOD JUL med ribbe, svinestek, oksestek, persesynte, sylteflesk, kalvesus og ellers alt i kjøttpålegg.

— De ringer — vi bringer —

Vi kan ikke kreve at en annen skal bevare vår hemmelighet, når vi ikke kan bevare den selv.

La Rouchefoucauld.

Å snakke hører kunnskapen til; visdommens privilegium er å lytte.

O. W. Holmes.

Elsk sannhet, men tilgi feil.

Voltaire.

Jan-Erik er sønn av en ingeniør og holder på med regneoppgavene sine. Da spør han plutselig:

— Du, far, hvor mye er tre ganger sju?
Ingeniøren griper regnestaven og svarer:
— Det er grovt regnet 20 i overkant.

God jul!